

Το τουρκικό ωκεανογραφικό “Çesme” και η σημασία της εισβολής του στην Ελληνική Υφαλοκρηπίδα του Κεντρικού Αιγαίου.

Υπό Δρος Ι. Θ. Μάζη, Καθηγητού Οικονομικής Γεωγραφίας και Γεωπολιτικής, ΕΚΠΑ
Εφημερίδα «ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ», Δευτέρα 22 Φεβρουαρίου 2021

Διάφορα ηκούσθησαν (αλλά και αποσιωπήθησαν) περί της εξόδου του σκάφους “TSG Çesme A-599” με κατεύθυνση την τελευταία τουρκική, παράνομο NAVTEX εις το κεντρικόν Αιγαίον δια το εν λόγω ωκεανογραφικό. Πρόκειται για διεθνή ύδατα αλλά σε απόσταση μόλις 7 ναυτικών μιλίων από την Λήμνο και τον Άγιο Ευστράτιο και για το διάστημα: από τις 18 Φεβρουαρίου μέχρι τις 2 Μαρτίου 2021. Ας δούμε λοιπόν τί ισχύει στην πραγματικότητα:

α) Μα, μήπως δεν είναι... “ακόμα” πολεμικό σκάφος το “Çesme”?

Ουδέν ψευδέστερον! Το σκάφος έχει τα εξής στρατιωτικά χαρακτηριστικά: 1) TSG Çesme 2) με πλευρικό αριθμό: A-599 [A=AUXILIARY], 3) είναι χρώματος φαιού και 4) ανήκει στο νηολόγιο της Υδρογραφικής Υπηρεσίας του Τουρκικού Πολεμικού Ναυτικού. Άρα **είναι ένα πολεμικό τουρκικό σκάφος και εκτελεί έρευνες συλλογής θαλασσίων πληροφοριών προς αμυντική χρήση**. Άρα παραβιάζει όλα τα προαπαιτούμενα από την UNCLOS (III)/1982 περί αβλαβούς διελεύσεως (innocent passage) στα Χωρικά Ύδατα (Τμήμα 3, Άρθρο 17, innocent passage) πολεμικών σκαφών, ιδιαίτερος δε διότι ουδέποτε εδήλωσε τον πλού του στις ελληνικές θαλάσσιες Αρχές και ουδέποτε εξήτησε σχετική άδεια. Μάλιστα δε, προχωρεί άνευ εκπομπής σήματος/στίγματος ως θα όφειλε από τους κανόνες της διεθνούς ναυσιπλοΐας τονίζοντας ότι «έχει κάτι να κρύψει» από τις ελληνικές αρχές και τον διεθνή παράγοντα.

β) Μα, δεν είναι στα ελληνικά χωρικά ύδατα... είναι πέραν των 6νμ!

Οπωσδήποτε, αλλά έχει μεγάλη σημασία ότι: 1) ενόψει “διερευνητικών επαφών” («διαβουλεύσεις» κατά κον Τσαβούσογλου), όπου 2) η ελληνική πλευρά, δια του Έλληνα ΥΠΕΞ, έχει σαφώς αποκλείσει την συζήτηση θεμάτων εθνικής κυριαρχίας, η Τουρκία i) να αμφισβητεί δια πολεμικού σκάφους την άσκηση του (μονομερώς ασκουμένου) κυριαρχικού ελληνικού δικαιώματος επεκτάσεως της Αιγιαλίτιδος Ζώνης στα 12νμ, ii) σε περιοχή παρανόμως ορισθείσα, iii) στο κέντρο του Αιγαίου και iv) να διαξαγάγει έρευνες στην ελληνική υφαλοκρηπίδα, επί της διεκδικουμένης υπ’ αυτής περιοχής, μάλιστα ένθεν και ένθεν του 25ου μισημβρινού (!) στηρίζουσα και επεκτείνουσα (1) την ονειρωξίν της περί «Γαλάζιας Πατρίδας» ημών σιωπούντων ... αιδημόνως! Τούτον διότι, η Τουρκία σκοπεύει εις την 62αν σύγκλιση Διερευνητικών να ανατρέψει «τα όνειρα των Ελλήνων και Ελληνοκυπρίων (περί «μη συζητήσεως θεμάτων κυριαρχίας»,[<https://bit.ly/3pASpb6>]) και να τα κάμει εφιάλτες» [βλ. <https://bit.ly/3dxcY70>] επικαλουμένη διεθνώς και έναντι ημών, την ελληνικήν ολιγωρίαν, ηττοπάθειαν, φοβικότητα και απραξίαν!

γ) Μα, οι έρευνες αυτές δεν θίγουν κυριαρχικά μας δικαιώματα...!

Δυστυχώς δεν είναι έτσι! Οι έρευνες που δύναται να εκτελέσει το πολεμικό αυτό σκάφος της Υδρογραφικής Υπηρεσίας του τουρκικού Πολεμικού Ναυτικού, μεταξύ και άλλων, είναι η διενέργεια: **1)** υδρογραφικών και ωκεανογραφικών μελετών υδάτων μεσαίου και μεγάλου βάθους **2)** γεωλογικών ερευνών για χαρτογραφικές αποτυπώσεις υδρογραφικών χαρτών, **ειδικών μετρήσεων βαθυμετρικών μεγεθών**, ερευνών σεισμικής κινητικότητας του βυθού και ερευνών βαρυτικών τάσεων **σκοπούσων εις τον εντοπισμόν κοιτασμάτων υδρογονανθράκων**. Άρα, αποτύπωση αναγλύφου της ελληνικής υφαλοκρηπίδος ισχυρούσης *ipso facto et ab initio και των πιθανών κοιτασμάτων της, συνεπώς: πρόκειται για παραβίαση κυριαρχικών δικαιωμάτων της Ελλάδος*, **3)** ερευνών για την καταγραφή της ταχύτητας του ήχου Εδώ πρόκειται για στοιχεία χρήσιμα στον εντοπισμό υποβρυχίων, άρα ζητήματα ελληνικής εθνικής αμύνης και ασφαλείας, κτλ.

δ) Μα, δεν είναι “τυπικώς ορθή” η έκδοση της τουρκικής NAVTEX;

δ.1) Το Ναυτιλιακό Ζήτημα.

i). Ως NAVAREA III της υπηρεσίας World Wide Navigation Warning Service νοείται η Μεσόγειος θάλασσα. Συντονίστρια χώρα της NAVAREA III η ΙΣΠΑΝΙΑ.

ii). Κατανομή αρμοδιότητας εκπομπής NAVTEX. Οι Ελληνικές θάλασσες εξυπηρετούνται με μηνύματα NAVTEX και εκπέμπονται από τρεις (3) Ελληνικούς Σταθμούς εγκαταστημένους στο ΗΡΑΚΛΕΙΟ για το Νότιο Αιγαίο, στη ΚΕΡΚΥΡΑ για το Ιόνιο Πέλαγος και στη ΛΗΜΝΟ για το Αιγαίο.

iii). Η NAVTEX που εξεπέμφθη είναι η [TURNHOS N/W : 0122/21](#) (Izmir NAVTEX Station) (Published Date: 15-02-2021 19:33). Εξεπέμφθη από το σταθμό της Σμύρνης, ωστόσο αφορά **αποκλειστική δικαιοδοσία του σταθμού της Λήμνου**.

iv). Δεν είναι πρώτη φορά που η Τουρκία παραβαίνει κανόνες της WWNWS και εκπέμπει NAVTEX εκτός δικαιοδοσίας της, ωστόσο η WWNWS δεν αντιδρά. Αυτή η ενέργεια **προσβάλει το συντονισμό ενός συστήματος ναυτιλιακής ασφάλειας, όντας «παράτυπη»**.

δ.2. Το Νομικό Ζήτημα

i). Έχοντας υπόψη τα άρθρα **246** (παρ. 1,2,3,4,5α,5β,5γ,5δ,6,7,8), **248** (εδ. α, β, γ, δ, ε, στ), **249** (παρ. 1 και 2), 250 και 251 της UNCLOS III/1982, όπου **δεν γίνεται διάκριση μεταξύ πολιτικών και στρατιωτικών ερευνητικών σκαφών, υποστηρίζεται σαφώς και ισχυρά το επιχείρημα ότι η Τουρκία όφειλε να ζητήσει άδεια για τη διεξαγωγή υδρογραφικών ερευνών από το παράκτιο κράτος στο οποίο ανήκει η υφαλοκρηπίδα**. Αν όμως το πράξει, αναγνωρίζει ότι η Ελλάδα είναι ο κάτοχος της Υφαλοκρηπίδος, **αν δεν το πράξει προβαίνει σε ευθεία αμφισβήτηση του ελληνικού κυριαρχικού δικαιώματος**.

ii) **Όλες οι ανωτέρω περιγραφείσες δραστηριότητες πλήττουν ευθέως το καθεστώς της - επιδικίου για το Δ.Δ.Χ- ελληνικής ΑΟΖ! Πρόκειται για εφαρμοσμένη έρευνα, συλλογής στοιχείων προς εξερεύνηση και εκμετάλλευση υποθαλάσσιων φυσικών πόρων και καταργούν την εφαρμογή του άρθρου 77 της Συμβάσεως UNCLOS III/1982. Αυτό είναι λοιπόν τετελεσμένον εις βάρος της Ελλάδος στην περίπτωση πιθανής προσφυγής εις την Χάγη! Εδιέφυγε και αυτό από την ηγεσίαν του ΥΠΕΞ; Συνεπώς, η νέα αυτή NAVTEX δεν είναι απλώς «αχρείαστη» όπως την χαρακτήρισε ο εκπρόσωπος του υπουργείου Εξωτερικών Αλέξανδρος Παπαϊωάννου, αλλά άκρως επικίνδυνη για τα εθνικά συμφέροντα!**

ε. Μα, ποιά στρατηγική να ακολουθήσουμε; Να κάνουμε πόλεμο;

Κάθε άλλο! Ο συνεχής κατευνασμός και η οπισθοχώρησης ενόπλιον του εξαχρειωθέντος αντιπάλου οδηγούν στον πόλεμο! Όχι η «αποτροπή» η οποία έχει ακριβώς το νόημα το οποίον περιγράφει η λέξις! Ας αναλύσομε όμως την κατάστασιν:

i). Η παρούσα ελληνική πολιτική αποτελεί, κακώς, «επικοινωνιακή διαχείριση του ζητήματος σε επίπεδα χαμηλής εντάσεως»

ii). Συνεκτιμομένων: 1) της Νέας Συνθήκης για το Δίκαιον της Θαλάσσης (UNCLOS III/1982), 2) της Γεωπολιτικής Πραγματικότητας του Αιγαίου αρχιπελαγικού Χώρου 3) των δεδηλωμένων και σαφών αναθεωρητικών Γεωστρατηγικών Επιδιώξεων της Τουρκίας εις βάρος της Ελλάδος και 4) της «κατευναστικής» άνευ αποτρεπτικής επιλογής Ελληνικής αντιλήψεως, ο ανωτέρω εκτεθείς αντικειμενικός σκοπός κρίνεται αφενός μεν αλυσιτελής και μεσοπροθέσμως επικίνδυνος.

iii). Η ορθολογική προσέγγισις είναι ότι η εν εξελίξει κίνησις της Τουρκίας **με το πολεμικό σκάφος**, παρέχει μια πρώτης τάξεως ευκαιρία προκειμένου να θεραπευθούν τα επί τρεις μήνες ελληνικά στρατηγικά ολισθήματα, με το Ουγς Reis, εις την Ανατολικήν Μεσόγειον με επαναδιατύπωση πολιτικής, ως εξής: 1) «Η προβολή αποφασιστικότητας και η ανάληψη ετοιμότητας επιβολής εθνικών θέσεων με το προσφορότερο μέσο πριν, κατά τη διάρκεια και μετά από ενδεχομένη τουρκική ενέργεια αμφισβήτησις 2) Προετοιμασία και τεκμηρίωση νομικού αφηγήματος 3) υιοθεσία της διπλωματικής θέσεως ότι: *«Η ανοχή της Ελληνικής Πλευράς κατά τους προηγουμένους μήνες, επί τη βάσει του καλοπροαιρέτου κατευνασμού εντάσεων μεταξύ γειτόνων, ως φαίνεται δεν ανεγνώσθει ορθώς από τη γείτονα. Η γείτων όχι μόνον δεν αναστέλλει, αλλά ενισχύει την αναθεωρητική της στρατηγική παραβαίνουσα κάθε αρχή Διεθνούς Δικαίου. Ως εκ τούτου, η Ελληνική Κυβέρνησις προασπίζοντας τα Κυριαρχικά Δικαιώματα της χώρας στο πλαίσιο του Ελληνικού Συντάγματος και υπερασπιζόμενη (όχι απλά συμμορφουμένη προς...) το Διεθνές Δίκαιο και τις Συνθήκες αλλά και το Ευρωπαϊκό Δίκαιο, δηλοί απεριφράστως ότι **είναι υποχρεωμένη να περατώσει την περίοδον των ανοχών**, καλώντας την γείτονα και σύμμαχο να αναστείλει άμεσα τη δηλωθείσα πρόθεσίς της. Η οποιαδήποτε κίνησις ευρευνητικού σκάφους κατά μόνας ή μετά συνοδείας με ερευνητικούς σκοπούς επί ελληνικής υφαλοκρηπίδος, άνευ αδείας του Ελληνικού Κράτους, θα ερμηνευθεί άνευ ετέρας προειδοποιήσεως ως ενέργεια κατά των εθνικών κυριαρχικών δικαιωμάτων της Χώρας και θα λάβει την δέουσα δυναμική απάντησιν δια του αποτελεσματικότερου μέσου»*. Εδώ ευρίσκεται και η «αποτρεπτική προειδοποίησις». Άλλωστε, όπως ο αείμνηστος Ανδρέας Παπανδρέου διετύπωσε το 1987, *«η ειρήνη διασφαλίζεται μόνον όταν είσαι αποφασισμένος να αντιμετωπίσεις την απειλή»*